

denken als belij-
uis aan-
wilde de
Integen-
wierp die
il, gelijk
er eeuw
'Aubigné
hetgeen
statuten
rit zegt,
in Gaus-
piratie,
dat, moet
n.
Altiante
het de
ie er den
ist zulke
statuten
en had-
erkt ge-
et geheel
sche Al-
men, en
de mach-
sels de
n oor-
we nog
alwierp;
licht, dit
stellen;
uten der
wat die
YPER.
abt.
en tegen
gwaakt
uit, dan
en inge-
ten, die
ompleet,
rolmaakt
en zich
bekreut-
it over-
d gebood
it, maar
des men-
bepaling
Laat ik
berispen.
port noch
eken der
Het is
u vrij."'
belijdenis
van der he-
Gerefor-
als kerk,
hap tre-
men saam
ard, niet
rd moet
ren, die
n, dat ook
heid dui-
Hiërarch
is, dat
n u met
de kerk
vertooo-
toe, dat
bedoeld
oet een-
bestaan,
we met
estreedt.
in rang;
erk van
te ken-
den, de-
n kerken
kerk in
meer te
Sloter-
eim van
geheim
nde be-
Want
uren de
gere be-
n boven
loor den
e classis,
ren, die
len; die
desker-
raden
chyzelen
den rin-
e dwaas
hoogere
bestuur
en weid-
n onder-
het clas-
seet.
et geheel
andhoof-
er deze
rap nog
de derde
door een
e ingang
gegeven

Hier is dus zuivere hiërarchie.
In tweeërlei opzicht.
Men spreekt van een militaire hiërarchie en een ambtenaars-hiërarchie om aan te duiden, dat er twee, drie of meer graden zijn, waartoe men op kan klimmen. Drieërlei soort waardigheid. Bataillons-, regi-ment- of brigade-commandant.
Hiërarchie duidt dan aan de trap of ladder, waarlangs men opklimt. Niet op eenmaal stapt men op de bovenste sport. Van laag af moet begonnen. En zoo nu ook is het hier. Eerst wordt men lid van een classicaal bestuur. Eerst als men dit geweest is, kan men opklimmen tot de provinciale kerkbestuur. En zoo komt men dan eindelijk op de hoogste sport en stapt in de Synode.
En ook, wat de militaire en alle hiërarchie heeft, vindt ge ook hier, te weten dat alle macht in handen rust van een aparte klasse. Bij het militaire de officieren. Bij het synodale leger de dominees. Uit het leger komen wel korporals en sergeanten, zooals ook de synodale armee haar dusge- naamde ouderlingen en diakenen heeft. Fi- guranten zonder geestelijke beduidenis. Maar de eigenlijke macht is bij de kaste of klasse, die de bijzondere opleiding ontving. De mannen met de epauletten.
Feitelijk is dus op deze wijs naast en boven de kerken een geheel hiërarchisch kader opgesteld, dat macht aan zichzelf ontleent, en in de Synode zelfs de hoogste wetgevende, rechtsprekende en besturende macht bezit.
Hiertegen u hebben wij onzerzijds de ernstige grief, dat heel deze opstal elken geestelijken grondslag mist, en in niets leidt tot het doel.
Doel zou zijn, tegenover het Independen- tisme, de eenheid der kerk althans in be- ginsel te bewaren. En zie, hier komt niets van. Duizendmaal beter weet Rome dan dit hooge doel na te jagen. In Rome hiërarchie zit systeem. Ze heeft een geest- elijken ondergrond. Ze beweert althans de representatie der wezenlijke, echte kerk van Christus te wezen.
Maar bij uw wereldsche hiërarchie is hiervan zweem noch spoor te ontdekken. Gij beweert niets en bedoelt niets. Gij be- kreunt u om de kerk van Christus niet. Ze gaat u niet aan. Ze laat u koud. Al uw doel is maar, om een genootschappelijk geheel saam te houden en toe te zien, dat de stoffelijke voordeelen ervan u niet ontgaan.
Ge schert met uw „volkskerk“, wat, in uw zin opgevat, de vernietiging zelve van de kerk van Christus is.
Er is aan u niets, wat door schoonheid bekoren kan; niets, wat geestdrift wekt; gemist elk ideaal.
Kopie van een Fransch administratief kader ware misschien nog juist karakteri- seering van uw onschone verschijning, dan de altoos nog een denkbeeld vertegenwoor- digende titel van hiërarchie.
En vraagt men, hoe wij dan het gevaar van deze hiërarchie ontkenen, zonder in de omarming van het Independentisme terug te vallen, zie dan hier ons antwoord.
Als alle Christenen in één stad saam- woonden, zou er slechts één kerk en dus slechts één kerkeraad wezen, en noch van een classe noch van een synode viel sprake.
Indien alle Christenen in vier of vijf steden leefden, die tamelijk dicht bij elkaar lagen, zouden er vijf kerken en vijf kerke- raden zijn, maar zouden nu en dan deze vijf kerkeraden saam moeten vergaderen, om saam af te doen wat allen aanging en aller eenheid te belijden.
Deze vijf saam zouden dan geen *hoogere*, maar alleen een *meerdere* vergadering vor- men, dat wil zeggen een vergadering van meerdere kerken saam.
Niet een vergadering, die *meerder* was dan een kerkeraad, maar alleen een verga- dering, waarin meerdere kerken saam ver- eenigd waren.
Zoolang dit getal kerken nu niet boven de dertig ging, kon men nog saamkomen, maar liep het al hooger, en lagen de steden al verder uiteen, dan sprak het vanzelf, dat men slechts door een paar afgevaar- digden saam kon komen, en dat het, toen het getal kerken honderden en duizenden beliep, noodig werd een uittreksel uit de verschillende kerken te maken, opdat ver- gaderen mogelijk zou zijn.
Maar hoe groot ook het getal gerepre- senteerde kerken werd, het beginsel bleef hierdoor één en hetzelfde, dat er nooit iets *buiten* de kerken was, maar dat *de kerken* *zelve* saamkwamen, vertegen- woordigd in haar afgevaardigden.
En dit nu is zuiver.
Heel de kerk van Christus bestaat uit *de kerken*. Alleen die kerken moeten saamkomen.
Zoolang ze saam zijn, hebben zij geeste- lijk gezag over de dingen, die des Geestes zijn, want ze zijn saam in het ambt en bezig in het huis des Heeren.
Maar gaan ze uiteen, dan bestaan er ook weer niets dan kerken, en heeft niemand iets te zeggen, dan wie er opdracht toe kreeg en zoolang hij die opdracht uitvoert.
En hierbij nu herkent ge terstond het hemelsbreed verschil tusschen alle hiërarchie en ons Gereformeerd stelsel van regeering der kerk.
Als de hiërarchie de classis saamroept, is hoofdzaak en enig doel, *leden voor de be- sturen te benoemen*. Al het andere is een doekje voor het bloeden. Louter vicezaken. Als maar eens die leden voor de besturen benoemd zijn, kunnen de broeders veilig naar huis gaan. Immers, om die leden van dat bestuur alleen is het te doen. Als die er maar eens zijn, zullen die het wel ver- der klaar spelen.
Daarentegen, als een Gereformeerde classis saamkomt, komt die saam niet om besturen te benoemen, maar om de zaken zelve te

behandelen en naar Gods Woord te beoor- deelen. En zoo weinig komen er uit zulk een classis bestuursleden voort, dat de praeses van de classis terstond praeses af is, zodra het *Amen* van het sluitingsgebed is uitgesproken.
Het is dan ook niets dan boerenbedrog, zoo men het doet voorkomen, alsof heel dat kader van besturen eigenlijk hetzelfde was, als wat men vroeger had in de oude classis en haar deputaten.
Het heeft er niets van, dat beide gelijk zouden zijn.
En opdat het verschil duidelijk in het oog springe, sta hier het verschil:
1°. De synodale classis komt eens per jaar saam, wijl ze niets te doen heeft. De Gereformeerde classis komt vier- en zesmaal per jaar bijeen om zaken te doen.
2°. Op de synodale classis gaat al de tijd heen met benoemen van mannen, die twee en meer jaren een post zullen bekleden als bestuurslid. De Gereformeerde classis benoemt geen enkel man tot een vasten post, en belast enkel deputaten met uit- voering van een genomen besluit.
3°. Op de synodale classis wordt een praeses van het classicaal bestuur gekozen, die als zoodanig vanzelf de classis presi- deert, en voorts heel de classis ringelooft, ook als de classis niet zit. De Gerefor- meerde classis wijst een praeses aan voor zes uur tijds, die 's morgens praeses wordt en 's avonds praeses af is, en morgen niets hoegenaamd meer te zeggen heeft.
4°. Op de synodale classis komt niets wat de kerken aangaat in, en alle oordeel over geschillen en moeielijkheden staat niet bij de classis, maar bij het hoogere classi- caal bestuur. De Gereformeerde classis daarentegen behandelt de zaak zelve, oor- deelt zelve in geschillen en doet de dingen af.
En 5°. dat er ook vroeger moderatoren en deputaten en visitatoren waren, verandert aan desen stand der zake niets. Immers, deze allen ontvingen niet slechts een be- noeming, maar ook een last van de classis, en als die last was afgelopen, was het uit.
De toen gekozenen waren lasthebbers en uitvoerders van den wil der classis. De nu door de synodale classis benoemden zijn heeren en meesters, die de kerken onder den duim houden en van heur vrijheid be- rooven.
KUYPER.
Van de Kerke.
In het jaar 1579 heeft een der leiders van de Gereformeerden in Frankrijk, de beroemde Mornay du Plessis, een boek in het licht gegeven, dat bestemd was om de reformatie tegenover Rome te verdedigen. Het is betrekkelijk klein en handelt ook slechts over één enkel geschilpunt; maar het is toch een belangrijk werkje, om zijn degelijkheid en voor ieder verstaanbaren in- houd; zeker een der beste strijdschriften uit dien tijd. Vandaar, dat reeds terstond na de uitgave eene Hollandsche vertaling door velen gewenscht werd; en Lukas de Heere, dien men voor die taak als aan- gewezen achtte, heeft in overleg met den schrijver aan dien wensch voldaan, door in het jaar 1580 zijne vertaling, met eene op- dracht aan Prins Willem, te doen uitkomen. Belangrijk is dat werkje ook nu nog in allerlei opzicht, onder anderen om het kerke- lijk standpunt der Gereformeerden tegenover Rome kort en duidelijk in het licht te stel- len. En dat heeft dan waarlijk niet alleen maar een historisch belang. Daar de kerke- lijke quaestien van de 16de eeuw telkens opnieuw zich weer voordoen, heeft het ook zijn praktisch nut, telkens weer op te mer- ken, hoe men in den bloetijd onzer kerken daarover gehandeld heeft. Daartoe volgen hier dan een paar uittreksels uit het be- doelde „Tractaat“ ofte Handelingen van de Kerke.
Allereerst de reeks van stellingen, waarin de schrijver het door hem behandelde kort heeft samengevat (blz. 268—272):
Besluit vernatende de materie deses boec.
De Kerke is siendelick ende onsiendelick te aenmercken.
De onsiendelike Kerke is het gheselschap der ghenere die Godt vercoren heeft tot den eeuwighen leuen, in alle tijden ende plaatsen.
De siendelike Kerke is het gheselschap der ghenere, die tot de selue Kerke ghehoeren sijn, en wordt aenghesien na sekere tijden, ende sekere plaatsen.
Daer en is nochtans maer een Kerke, maer verscheydenlyck t' aenmercken. De siendelike Kerke is t' aenmercken als het koren met het kaf; in d' onsiendelike als het koren ghedors- chen ende ghereynicht.
Dese Kerke heeft eerst gheweest sonder de Wet, dan is daernaer onder de Wet ghehouden een sekere plaatsen, ende gheslachten. Nu door ghenade is sy alom verspreyt, sonder dat eenige plaetse meer voordeels heeft dan d' ander; daer af sy Catholick, dat is alghemeyne ghenaeemt is.
De Catholike Kerke begrijpt onder haer alle Christelike vergaderingen in alle rijken, die welcke wy Kerken naemen, als de deelen der zee, zee ghenaeemt werden; die nochtans by haere naemen onderscheyden sijn, als Griecken van Afrieken onderscheyden word, etc.
D'eenen van de deelen deser Kerken, als de leden van een lichaem, sels nu sy ouer al is, zijn reyn, de ander onreyn; ende onder d' onreynen zijn d'een onreynier dan d'ander.
De reyne deelen zijn daer het woort Gods reynlyck gheprediet wordt, ende de sacramen- ten behoortlyck wighedeelt worden, hoe wel datter int aensien Godes niets reyns en is. Dese worden van sommige welghenoemde, ende van ander (maer oneyghenlyck) Catho- lische oft alghemeyne Kerken ghenaeemt.
De onreynen zijn de ghenere daer het Woort Godes ende de Sacramenten qualick bediend werden: wat ander wterlike teekenken datse hen vermeten oft berommen.
Ende midts dat alle Christelike leere be- staet in Gheloooue ende Liefde, die in de leerlinge des ghelooofs onreynen sijn heeten wy

ketterich, ende die hen van de eenicheyt der kerken scheidt (twelck gheschiedt by ghebreke van liefde) heeten wy Scheurigh Kerken.
Daer zijnder die dit beyde sijn, ghelyck de Roomsche Kerke, ende die haer nu aenhan- gen: want sy houden veel verdoemelicke dwalinghen, vervolgen ende verbannen de ghenere die hen begeren te verbeteren. Nochtans soo langhe als de belijdenisse Christi daer eenichsins is, hoe wel sy daer maer een eenen draet en hanght, en benemen wy hen den naeme der Kerken niet; ghelyck wy den mensche altyt mensch naemen, hoe sieck ofte wtinnich hy is.
Om de reyne Kerken van de onreynen t' onderscheyden, heeft ons Godt zijn woort, begrepen in de H. Schrift, ghegeuen: welck volcommen en claer is ter salicheyt: want Godt, die de volcommenste, en een vader des lichts is, die isser den autheraf.
Tis dan by Gods woort datmen de ver- schillen vereenighen, ende de ghebreken der Kerken verbeteren moet, ghelyck een Repu- blycke by de wetten verbeterd wordt, te niet doende wat Godt ons daer in verbiedt, ende houdende voor verboden al wat hy, zijnen dienst aengaende, ons niet gheboden heeft: weder oprechtende wat by ons gheboden heeft ende wileghende in saecken die in verschille staen, zijnen wille door hem seluen.
De Kerken die Godes woort volgen en konnen niet dwalen: want tis den wech der salicheyt: ende dien volghende, gheleytse Godt met zijnen H. Gheest dese verlicht: welken Gheest daer by onderscheydenlyck ghevoecht is.
Daer en teghen de Kerken die hen van Gods woort vervreemden, moghen dwalen, sels in dat de salicheyt aengaet: midts datse hen van den wech der salicheyt wenden. Sy en moghen hen ook van den Gheest Gods niet beroemen: want Godt en deelt zijnen Gheest niet dan die sijn schapen sijn: ende en heudt voor die sijn schapen niet dan die sijn stemme hooren.
Daerom de Kerke die het menschelick goet- duncken volght, ende niet de Wet Godes heeft in alle haere deelen ghedwaelt, tot den sone Godes (dat is haere salicheyt) selue te cruychghen, ghelyck wy t'onse tyden segghen dat de Room- sche Kerke het kindt der verderffnisse, dat is, den Antechrist naeyolcht.
De Kerke is een lichaem, ende Christus de sone Godes isser het Hooft af: cracht ghe- uende het ampt zijns Evangelij door zijnen Gheest: waer door hy behulpelich is den ghenen die hem in der waarheyte aanroepen. Daer in is de bedieninghe van't Hooft der Kerken gheleghen.
Soo veel als het ministeriel Hooft belangt, gheen mensche en mach het wesen. Want de Kerke is by de comste Christi alle de werelt ouer ghestort, ende niemant en kan dit ampt alom bedienen. Maer elck Herder representeert Christum in zijn last.
Oock en heeft onse Heere, voor dat hy ten hemel voer, geen hooft verordent: noch gheen van zijne Apostelen en hebbent gheoeffent: noch oock en heeft de eerste Kerke eenich bekent.
Daerom volghende Godes woort ende het gheuevlen deser Kerken, houden wy dat den Roomschen stoel, die onder valschen titel alle man ouerweldicht, den Antechrist is, twelck sonder ander probatie ende omsienicheyt wt sijne eyghene leere mach bewesen worden.
Nochtans dat desen Roomschen stoel, staende in een deel der Kerken, de Kerke noch een deel der seldfer niet en is, maer is de peste int lichaem der Kerken, die verdoruen heeft alle wat hy heeft konnen verderuen, ende hadde haer gheheel versmacht sonder d'ontfermetich- eyt Godes.
Wy ontdecken ons dan van het Pausdom, ende niet van de Kerke: van de afgoden, ende niet van den Temple: van de tyrannie, ende niet van het gemynte: van de peste, ende niet wt de stad, bereet zijnde ons gan- schelick te vereenighen, wanneer den Antechrist ende tquaet dat hyer inghebrocht heeft, sal veriaecht wesen.
Dat verbedende, rechten wy den dienst des woords Godes ouereynde, ende soo naer zyn instellinghe alst ons moghelick is: nae t' example zijnder Apostelen, die van Hieru- salem verbannen waren. Twelck niet en is den eenen auter teghen den anderen oprechten: want door de comste Christi is den ghe- heelen aerdbodem den auter des Heeren.
Onse Kerken dienaers die dit werck be- gonnen, hebben sulcke beroepinghe ghehaet als onse wederpartyen hen vernuten te hebben, want sy waren priesters ende loeraers ghelyck sy, ende by hen ghestelt, ende hebben niet dan haer beroepinghe ghevolcht, daer de ander die verlaeten hebben.
Die de voorseide Kerken dienaers na- ghevolcht sijn hebben veel beter beroepinghe dan onse wederpartyen: want neffens datse by de eerste verordent sijn, die mach hadden dit te doene, soo zijne gestelt volghende het ge- bruick ende de oude regelen, die welcke in de Roomsche Kerke verswynt ende veruallen sijn.
Dat meer is, neffens dese ghemeyne beroe- pinghe moghen de wonderdaden die Godt t'onse tijden ghedaen heeft door haeren dienst, ende om des seldfen wille ghenoechsaemlyck beu- ghien dat sy dwerck Godes ende gheens men- schen wtcrechten.
(Slot volgt.)
RUTOERS.
Officiële Berichten uit de Ned. Geref. Kerken.
Op 27 Dec. kwam, onder voorsitting van Ds. Van Lummel, van Waarder, als consul- ent, de onlangs door de gemeente benoemde en daarna door den consulnt bevestigde kerke- raad der Ned. Gereformeerde kerk van Woer- der samen, ontzeide voor de gehele gemeente alle kracht aan de organisatie van 1816 en '52 en stelde zich met zijne kerk onder de kerken- raad van 1619. Na weigering door den kerke- raad der Ned. Herv. Gem. werd deze reformatie door de geloovigen ter hand genomen. Op deze eerste vergadering werd nu besloten een schrijven te richten aan de Chr. Ger. Gem. te Waarder volgens het bekende concept.
Weerder.
W. VAN BEEK, Scriba.
Aan de kerkeraden der Nederd. Geref. Kerken (doelzende) in Nederland.
De kerkeraad der Nederd. Geref. kerk (doel- zende) te Kooten (classis Doekum en Leen- warden), kraehtsien het ambt der geloovigen onder medewerking der genabuurde kerken gekozen den 6den December l.l., en den 20sten daaraanvolgende in hun ambt bevestigd als ouderlingen en diakenen, bericht u langs dezen wech, dat ook voor hun gemeente de syno- dale organisatie van 1816/52 is terzijdege-

steld en de Dordtsche kerkenorde van 1619 weer van kracht is verklaard.
Op grond van de drie formulieren van eenig- heid als akkoord van kerkelijke gemeenschap, wenscht de kerkenraad ook met de overige Gereformeerde kerken in correspondentie te treden.
Geve de Heere, dat de reformatie hier en elders doordringe, de herten door den Heili- gen Geest hervorme en alles geschiede tot zijn eere!
Namens den kerke raad,
J. S. HOEKSTRA, Ouderling.
W. MAAN, Consulnt.
Kosten, 29 Dec. 1887.
N.B. Gekieve stukken voor den kerkeraad aan den eersten der ondergetekenden te zenden.
Buitenland.
De Ritualisten hebben opnieuw van zich la- ten hooren in Kensington (een deel van Lon- den) moest onlangs een nieuw kerkgebouw voor den dienst der Episcopale kerk in gebruik genomen worden. De bisschop van London, een gematigd Ritualist, leidde de morgengods- dienstsoefening, die te acht ure aanving en waarbij het gebouw plechtig gewijd werd aan den dienst des Heeren; dit was de officiële plechtigheid. Doch toen de bisschop vertrokken was, haal- den de Ritualisten hun hart op aan zoodanige ceremoniën, die als twee druppelen water op die van den Roomschen eeredienst gelijken. Een Roomsche blad verklaarde zelfs, dat er nog nooit in een Episcopale kerkgebouw een dienst had plaats gehad, die zoozeer een ge- lukkige navolging van de Roomsche misver- eenoemde te worden. Niets ontbrak er aan, de wicr ook verspreide zijn geur, altaar- kaarsen brandden, de geestelijken waren in misgwaad gehuld, het sacrament of liever de uiterlijke teekenen daarvan werden aangebeden enz., enz.
Tegen deze Roomsche practijken heeft men bij den bisschop van London ernstig gepro- testeerd; het is de vraag: Wat zal uitwerken? Het kan zijn, dat de bisschop gedacht heeft, dat zijne partijgenooten het te bont zouden maken en daarom in den morgenstond de plechtigheid der wijding is gaan verrichten, en dat daarna de Ritualisten, hun kans schoon ziende, een nieuwe godsdienstsoefening hebben georganiseerd, geheel buiten weten van den bisschop; doch het kan ook zijn, dat hij zich opzettelijk verwijderd heeft, om het terrein voor zijne medestanders vrij te laten. De bisschop- pen kunnen tothertoe nog niet doen, wat zij willen; maar zij kunnen daarbij hunne oogen dicht houden, opdat men buiten hunne verant- woordelijkheid de Episcopale kerk in het Room- sche spoor leiden zou.
Heeft dus de Ritualistische partij op een nieuwen triomf te bogen, aan de andere zijde heeft zij een groot verlies moeten lijden. De predikant Mackonochie, een der eerste voorvechters van het Ritualisme, die heel Engeland in rep en roer bracht, om- dat hij zoo stout mogelijk allerlei Room- sche nieuwigheden in den kerkedienst invoerde, is verleden week op een jammerlijke wijze om het leven gekomen. Bij bisschop Argyll te Ballachulish vertoevende, ging hij eene wan- deling maken, doch werd onderweg door een sneeuwstorm overvallen. Des anderen daags werd hij dood op den weg gevonden, door zijne twee honden die hij medegenomen had, bewaakt. Mackonochie was een man, die met innige overtuiging voor de wederinvoering van Roomsche ceremoniën in de Episcopale kerk ge- streken heeft. Zijn optreden verwekte enige jaren geleden nog grootten strijd; nu ziet men, helaas, niet meer, dat er eenige ernstige bewe- ging komt, wanneer men verneemt, dat van lie- verlede de Episcopale geestelijkheid in den eeredienst de gemeente op Roomsche paden leidt. Men protesteert hier en daar wel, ge- lijk nu weder bij den bisschop van London, doch tot kerkelijke processen schijnt het niet meer te komen. Voor een 30-jaren zou de volksconscientie ontaakt zijn, wanneer zulke dingen geschied waren, als te Kensington heb- ben plaats gehad, en zou men het geroep: *No popery* (geen paapsche dingen) hebben ver- noemen. Doch tegenwoordig heerscht er een dof stilzwijgen. In geen land is men wellicht druk- ker in de weer om allerlei Evangelisatie te stichten en te onderhouden om maar veel zie- len te redden. Doch men schijnt er geen oog voor te hebben, dat de eere Godes wordt aan- geraand, wanneer men in de kerken der reformatie wederom plechtigheden invoert, die niet anders zijn dan wederaannemen wat men tevoren heeft verfoeid, omdat aan het schepsel de eere gegeven werd, die aan den Schepper toe- komt. Dat de jammerlijke toestand der Episco- pale kerk middellijk de oorzaak is, dat er zooveel geestelijke ellende in Engeland gevonden wordt, schijnt men niet in te zien. In de kerken, waar het Ritualisme binnendrong, en deze vor- men de meerderheid, blijft wel een aristocratisch publiek de kerk bezoeken, maar het volk ver- toert er zich dan hoe langer hoe minder. Het Ritualisme is een kolfje naar de hand van velen, die den dienst der werelt met den gods- dienst wenschen te verbinden.
De koning van Engeland heeft, gelijk ook onze koning, door een speciale zending den paus laten gelukwenschen. Daartoe zond zij den hertog van Norfolk naar Rome Volgens het officiële orgaan van het Vaticaan zeide deze bij zijn gelukwenschen:
„Hare Majesteit heeft mij gezegd, toen zij mij deze hooge zending opdroeg, dat zij daartoe niet alleen bewogen was door de begeerte, om dit bewijs van uwer Heiligheden goedwilligheid jegens haar te erkennen, maar ook om uiting te geven aan het gevoel van diepen eerbied voor het verheven karakter en de Christe- lijke wijsheid, welke zij in uw hooge po- sitie hebt tentoongespreid. De gematig- heid en de scheppingsgenie, met welke uwe Heiligheden verkeerdheden heeft verbeterd en geschilden vereld, waaruit anders veel kwaad zou voortgekomen zijn, doet hare Ma- jesteit zeer hopen, dat uw leven en uwe ge- zondheid nog langen tijd zullen mogen bewaard blijven en dat uw gezegende arbeid nog lang moge voortgezet worden.“
Zou men, deze woorden lezende en overwe- gende, denken, dat het een Protestantsche vorstin is, die aldus tot den paus laat spreken? *The Christian* zegt ervan, dat geen aan- dere verklaring eraan geven kan, dan dat de Roomsche hertog van Norfolk den gelukwens- cheit vervormd naar zijn eigen denkbeelden. In zijn antwoord betuigde de paus, dat hij meer reden had om hare Majesteit dankbaar te zijn, dan zij om zich aan hem verplicht te ge- voelen. Hij wenschte in het openbaar en plechtig te verklaren, dat in het grondgebied, waarover de Engelsche kroon gebiedt, de

Roomsche kerk een kostbare vrijheid geniet, terwijl hij wenschte te erkennen, dat dit te danken is aan de verdienste van de koningin en hare regeering. Hetzelfde Roomsche blad, dat dit mededeelt, zegt, dat de gewisselde hoffelijkheid een dieper karakter hadden, dan gewone plichtplegingen, zoodat er achter de gelukwenschen bij het jubileum nog iets anders lag. Zouden zij moeten beduiden, dat Engeland weder een gezant naar het Vaticaan zal gaan zenden?
Engelands eerste minister, lord Salisbury, heeft onlangs bij de opening van de Beacons- field-Club, een stelling uitgesproken, die velen Christelijken mannen leed heeft gedaan. Hij sprak: „Ik meen, dat sommige onzer enthousi- aste vrienden, die voor de geheel-onthouding roepen, veel meer voor het genoegen en ook voor de zedelijkheid van hunne medeburgers zouden doen, indien zij ervoor ijverden, dat er clubs (verenigingen) bij wijze van societei- ten) werden opgericht!“
Treurige woorden in den mond van een eer- sten minister! Het drankverbruik is door den arbeid van jvraars voor geheel-onthouding zeer afgenomen, en de madaten zijn in gelijke mate verminderd; immers, de mees e madaden komen uit den drank onmiddellijk voort of staan ermeel in verband. Menigen leerde drank ge- bruiken in de clubs, die overal als padd-stoe- len uit den grond vrijken. Vrouwen van werk- lieden verklaren, dat werklieden-clubs voor de gezinnen nog verderfelijker zijn, dan kroegen. De laatste moeten op het politieure gesloten zijn; de gelegenheid voor dubbelspel enz. is er geopen!
Reeds gaan er stemmen op, die eischen, dat de clubs onder politietoezicht zullen ge- steld worden.
Wat al kankers, die aan de tijdelijke en gees- telijke welvaart van het Engelsche volk knagen! Het optreden van Spurgeon is schier het eenige lichtpunt, dat in Engeland is te zien. Geve de Heere, dat de stoot, dien hij gegeven heeft, zoo moge natrillen, dat de kerken wak- ker geschud worden uit den doodslaap, waar- door valsche leer de overhand kreeg en men van de beginselen der reformatie hoe langer hoe verder afwierf.
Frankrijk. De correspondent uit Parijs van de *Eglise libre* deelt in het jongste nummer van dit blad mede, dat hij verkeerd was in- gelicht, toen hij schreef, dat de liberale kerke- raad (van de parochie l'Oratoire) weigerde om het traktement van de twee orthodoxe predi- kanten uit te betalen.
In het kerkgebouw van genoemde parochie werd deser dagen het huwelijk van een zoon van een muzikantgever met de dochter van een concert-directeur bevestigd. Van deze plechtigheid werd een formeele muziekuitvoe- ring gemaakt, waarvoor entreekaarten werden afgegeven en die bij de kerkdeur in ontvangst werden genomen. Dit feit heeft aanleiding gegeven tot een besluit van het consistorium te Parijs, om voortaan niet meer te gedoogen, dat in een der kerkgebouwen solo's zouden gezongen worden.
In Parijs niet alleen, maar ook daarbuiten, ziet men het gebeuen, dat de eenvoudige plechtigheden der Gereformeerden van liever- lede veranderd worden in min of meer wereld- sche feesten. Het is geschied dat in Parijs een beroemd zanger bij gelegenheid van een huwelijkszegening van een zijner vrienden een aria zong.
WINCKEL.
Voor Kinderen.
Doof en blind.
't Is nu bijna 60 jaar geleden, dat in de stad Hannover, in Noord-Amerika, een meisje geboren werd, dat den naam Laura ontving. Haar vader heette Bridgeman i). Het kind groeide voorspoedig op tot haar derde jaar. Toen werd Laura aangestast door een zware hersens ziekte, die lang duurde. Wel werd zij weer beter, maar zoo, dat velen zeiden: „Was het aardige kind maar gestorven!“
En voor zulke woorden was wel eenige aan- leiding. Want toen de ziekte geweken was, bespeurden de ouders met schrik en ontzetting, dat hun lief dochtertje steekblind en volkomen doof was geworden. Ook kon zij niet meer ruiken, ja, de smaak was zelfs geheel weg. En de geneesheer verklaarde, dat men er niet op behoeft te rekenen, dat dit ooit weer zou terecht komen. Het kind kon oud worden, maar van de vijf zinnen zou zij er vier missen. Al spoedig bleek, dat Laura ook de herin- nering verloren had van 'tgeen zij vroeger had kunnen doen, bijv. zien en spreken.
In zeker opzicht was dit een geluk, daar zij nu minder droefvlig het verlies van zulke koste- lijke gaven Gods gevoelde. Maar ook had het tengevolge, dat zij weldra het spreken geheel verloorde. Het eenige, dat bij haar nog als vroeger bleef, was het gevoel.
Zoodra Laura weer van het ziekbed was opgestaan en loopen kon, begon zij dan ook met alle dingen door voelen en tasten kennis te maken. Zij liep met haar moeder mee, betastte deze het gezicht en de handen, en leerde haar zoo kennen. Ook op het gevoel volgde zij de bewegingen, die moeder maakte bij 't verrichten van huiswerk, bijv. stoffen en wrijven. Weldra kon Laura dat ook. Zij leerde zichzelf aankleeden, het haar opmaken, ja, zelfs breien en naaien. En dat alles met de grootste netheid en nauwkeurigheid.
Gelukkig echter bespeurde men ook weldra dat, hoe gebrekkig Laura's lichaem ook mocht zijn, haar geest nochtans niet sliep. Zij toonde, hoe moeilijk dat ook ging, hartelijke liefde voor ouders, broeders en zusters. Natuurlijk was het noodig, haar door teekenen de dingen duidelijk te maken. Een tikje op haar hoofd bijv. wilde zeggen: Dit hebt gij goed gedaan! Een aanrak- ing van den schouder moest juist het tegen- overgestelde betekenen; enz.
Ervanwel ontdekte men in Laura ook, gelijk bij alle kinderen, al spoedig, dat zij een zon- dige natuur had. Zij kon bij tijden eigenzinnig en hoofdig zijn. Dit deed den ouders veel verdriet en telkens vroegen zij zichzelf af: Hoe moeten we *zulk* een kind duidelijk maken, dat het verkeerd doet; een kind, dat niet zien en niet hooren kan? Doch zij wisten er geen raad op.
Nu woonde in de stad Boston een dokter, die Howe heette, en aan 'thoofd stond van een geslacht voor blinden. Hij hoorde van Laura spreken, en met innig medeliden ver- vuld, besloot hij, haar bij zich te nemen. De ouders nemden toe en weldra werd Laura i) het geslacht gebracht. Spoedig gevoelde zij zich daar thuis. Haar moeder en beders schen zij te vergeten. Daarentegen hechte zij zich zeer

1) Spreek uit: *Bridgeman*.